

Tomas Ross, winnaar GNM Meesterprijs 2018.

“Scheer je weg uit het land van de literatuur, nietsnutten.
Donder op!”

Dit zei Conny Palmen, alweer wat jaren geleden, tijdens een lange en vrij nutteloze discussie over het inhoudelijk gehalte van het spannende boek, het stiefkind van de literatuur.

Overschatting en miskennis gaan in deze discussie hand in hand, maar het onderscheid tussen de diverse genres is veelal subjectief en daarenboven tijdgebonden.

Wat er uiteindelijk onder aan de streep overblijft zijn goede schrijvers en minder goede schrijvers. En over één zo’n goede schrijver willen wij het vandaag met u hebben.

Welkom dames en heren, collega’s, belangstellenden, welkom uitgeverij De Bezige Bij, en natuurlijk de winnaar van de GNM Meesterprijs 2018 welkom Tomas Ross, welkom Willem Hoogendoorn.

En zie hier dan meteen het eerste probleem, hoe spreek je een laureaat aan die schrijft onder een pseudoniem?

Welnu, laten we het volgende afspreken: Tomas Ross heeft de prijs gewonnen en hij wordt vandaag uitgereikt aan Willem Hoogendoorn.

Beste Willem!

Het is algemeen bekend dat een gereformeerde opvoeding, en dan het liefst nog op het platteland, een garantie is voor een succesvolle literaire carrière. In die zin had ook jij, al speelde je jeugd zich dan af in Den Haag, je kunnen bekeren tot de lucratieve bekentenissenliteratuur. Maar nee, voor jou lag een andere toekomst in het verschiet, want jouw jeugd bevatte naast dat godsdienstige aspect nog een element dat

voor al je collega's hier aanwezig jaloersmakend moet zijn. Jij had een vader die als verzetsheld uit de oorlog kwam en medeoprichter werd van de BVD, de Binnenlandse Veiligheidsdienst en die bovendien in het bezit was van een identiteitsbewijs met het nummer 007. Voorwaar een rijke bodem voor een oeuvre in een ander genre.

Maar dat lag niet meteen voor de hand, pas na enige omzwervingen in de journalistiek werd duidelijk dat jouw toekomstig pad zou leiden door het land der letteren. Maar het werd geen luiletterland. Want de zendeling uit je jeugd was deel van jou gebleven. Ledigheid was des duivel oorkussen en het woord, de waarheid moest worden verspreid.

En dat heb je gedaan. Sinds "Loch Ness, mythe of werkelijkheid", heb je zo'n zeventig boeken geschreven, inclusief de boeken voor de jeugd. Veelal alleen, soms in samenwerking met gevestigde namen als Mai Sjöwall, Corine Hartman en Rinus Ferdinandusse. En soms in een gemoedelijke samenspraak met een overleden collega, zoals Havank.

Je hebt helden gecreëerd als Martin Finch, Daan Kist en Arnie Springer. Jonge mannen, vooral mannen, met een goed hart, eenvoudige Hollandse jongens die onder moeilijke omstandigheden de waarheid boven tafel wilden krijgen, net als jij. Die samenzweringen wilden ontrafelen om uiteindelijk tot de kern te komen, de waarheid, die vaak zo onthutsend logisch is dat hij met leugens moet worden toegedekt.

Verhalen uit een wereld die de meesten laten liggen, verhalen uit onze contemporaine geschiedenis, soms die van vandaag, zoals de moord op Fortuyn en Theo van Gogh en

soms die van gisteren, zoals de Tweede Wereldoorlog. Maar altijd actueel!

De waarheid moet worden verspreid.

Je schrijft, zoals je zelf zegt, dat wat de journalisten niet mogen zeggen en de historici laten liggen.

Jij hebt het gezien en opgepakt, de feiten verpakt in fictie, de samenzwering zichtbaar gemaakt voor een groot publiek. Dat werd en word je niet altijd in dank afgenomen, maar het moet je voldoening hebben geschonken dat je boeken gelezen zijn tot in de hoogste echelons van onze samenleving. Wat is er mooier als iemand, en ik noem geen namen omdat het hier over Prins Bernhard gaat, een boek waarin jij hem liefdevol doch fijntjes fileert, uit woede door de kamer smijt. Feit of fictie is dan van ondergeschikt belang, het is niet onopgemerkt gebleven.

En je hebt niet alleen Koninklijke lof mogen oogsten. Naast de drie Gouden Stropen, waardering die je werd toegekend door vakgenoten, was er ook de positieve kritiek, zoals die over "Voor Koningin en Vaderland":

'Ross is op dreef als nooit tevoren. De actie is stomend, de spanning spettert van de pagina's af. De lezer wordt meegenomen op een fascinerende rondleiding door de spookzolder van de moderne Nederlandse geschiedschrijving.'

I rest my case!

Bovenstaande opsomming van jouw activiteiten is verre van compleet, maar dat je naast het schrijven van al die boeken ook nog tijd overhield voor filmscenario's en scenario's voor diverse televisieseries mag een wonder heten.

'Wanneer eet die man?', vraag je je dan af.

Als schrijver, maar zeker ook als persoon, ben je medeverantwoordelijk voor de volwassenwording van het Nederlandstalige spannende boek. Niet alleen door dat imposante oeuvre, maar zeker ook door het initiatief om een prijs in het leven te roepen die het stiefkinderlijke genre van enig statuur moest voorzien. De Gouden Strop, en de daarmee samenhangende oprichting van het Genootschap van Nederlandse Misdaadauteurs, onder welks paraplu wij vandaag jouw schrijverschap vieren.

Een schrijverschap dat begon met “De honden van het verraad” en dat met “De dood van Blonde Dolly” tot op de dag van vandaag voortduurt.

Dat, in je eigen woorden, doorgaat uit een drang om jezelf te bewijzen, om te bewijzen dat je het nog kan.

Willem Hoogendoorn, geen angst, Tomas Ross kan het als geen ander!